

Komunikácia s rodinou pacienta v paliatívnej starostlivosti

Jana Ďurmeková
Mgr. Jaroslava Lunterová

23. október 2010

Bojnice

Rozdiely u ľudí podľa Firthovej:

- čo sa s nami samotnými a s ostatnými ľuďmi deje?
- čo môžeme, alebo čo by sme mali zdieľať s ostatnými?

Povedať pravdu je jednou z najťažších otázok pre rodiny, aj pre zdravotníckych odborníkov.

Výsledky výskumov naznačujú, že:

- keď verbálna a neverbálna komunikácia zodpovedá zámerom, kompetencie a fyzická odolnosť členov rodiny vzrastajú,
- otvorená komunikácia môže zmierňovať dopad stresujúcich situácií.

Otvorene komunikovať s niekým blízkym, ktorý zjavne cíti bolesť, alebo je taký unavený, že sa nemôže sústrediť, nám však pripadá neraz veľmi ťažké...

Diferenciácia príbuzných pacienta v paliatívnej starostlivosti:

- *tí, ktorí prežívajú žiaľ,*
- *tí, ktorým sa uľavilo /spoločensky*

neprípustné, môže sa to však týkať príbuzných, ktorí boli umierajúcim zneužívaní, týraní a pod./.

Pochopenie toho, čo prežíva príbuzný pacienta, ktorý umiera je veľmi dôležité, pretože môže ovplyvniť ďalší postoj, dokonca smerovanie života príbuzného.

Principiálne zásady jednania s príbuznými:

- citlivo,
- empaticky,
- s porozumením
- s pochopením pocitov.

Komunikačné zásady:

- hovoriť s príbuznými pravdivo a úprimne, tiež ohľaduplne za každých okolností,
- prejavit' pochopenie,
- využiť neverbálne prostriedky komunikácie
/haptika/,
- vypočuť,
- nechať vyplakať,
- vyjadriť uznanie za zvládanie ťažkej situácie,

• predvídať, akú reakciu príbuzný očakáva /chce utešiť?, chce sa len vyrozprávať?, potrebuje odpoveď?/...?

- odporučiť pomoc kompetentného odborníka /psychológ, v prípade vážnejších porúch správania a prežívania psychiater/,
- nechať priestor na urovnanie si pocitov príbuzného,
- nepôsobit' na príbuzného vtieravo,
- neponúkať vlastné príklady na zvládnutie situácie,
- nevyslovovať vlastné, neuvážené závery.

Dr. Karel Kopřiva (1997):

„Keby sa niekto Vám blízky z nejakého dôvodu ocitol v domove dôchodcov, aké tri najdôležitejšie vlastnosti, alebo schopnosti jeho sestier a ošetrovateliek by ste mu priala?“

Najčastejšie odpovede celkom 266 sestier:

- vl'udnosť, ochota, láska.....64%
- empatia, vcítenie sa, súcitenie,
porozumenie.....42%
- trpezlivosť, vyrovnanosť osobnosti,
kl'ud.....41%
- odbornosť, profesionalita,
vedomosti.....41%

Aj v paliatívnej starostlivosti by vl'údnosť, ochota a láska určite boli prioritami, ktoré by pacienti a ich príbuzní označili, keby sme im ponúkli podobný výskum. Tak, ako v nárokoch takmer všetkých pacientov na osobnosť sestry.

Ďakujem za pozornosť...

